

LUEMINUT-tiedosto

CD-ROM Dinosaurusten jäljillä

versio 1.0

JOHDANTO

Helsinki Median julkaisemia CD-kirjoja on saatavana kaikista hyvinvarustetuista kirjakaupoista. Lisätietoja saat asiakaspalvelustamme numerosta (09) 120 671

YLEISTÄ TÄSTÄ LUEMINUT-TIEDOSTOSTA

Tämä tiedosto sisältää tietoja, joiden avulla voit ratkaista useimmat multimediatuotteiden käyttöön liittyvät ongelmat. Jos sinulla on ongelmia *CD-ROM Tietosanakirjan Dinosaurusten jäljillä (CD-ROM Dinosaurusten jäljillä)* käytössä, katso ensin, löydätkö ongelmaasi liittyvän aiheen tiedoston alussa olevasta sisällysluettelosta. Jos ongelma ei ratkea tässä tiedostossa olevien ohjeiden avulla, ota yhteys tekniseen tukeemme. Kirjoita ennen puhelua muistiin kaikki ongelmaasi liittyvät virheilmoitukset ja tietokoneesi tekniset tiedot, kuten koneen merkki ja malli, käyttöjärjestelmän versio, näytönohjaimen ja äänikortin tyyppi jne.

Teknisen tuen puhelinnumero on 0600-9-2050

Tekninen tuki palvelee arkisin klo 08.00 - 19.00

Tukipuhelun hinta on 3,30 markkaa/minuutti + paikallispuhelumaksu

Voit selata tätä tiedostoa **Page Up**- ja **Page Down** -näppäimillä tai napsauttamalla hiirellä ikkunan oikeassa reunassa olevan pystysuoran vierityspalkin nuolipainikkeita. Voit tulostaa tämän tiedoston valitsemalla **Tiedosto**-valikosta (File) vaihtoehdon **Tulosta...** (Print...).

Lisää ohjeita *Dinosaurusten jäljillä CD-ROMin* kaikkien ominaisuuksien käytöstä löydät itse ohjelmasta napsauttamalla työpöydän vasemmassa reunassa olevaa kysymysmerkkikuvaketta. Valitsemalla tämän jälkeen vaihtoehdon **Ongelmia?** saat lisäohjeita ongelmien ratkaisemiseksi. (Tässä ohjeaiheessa on myös kertaus tämän tiedoston pääkohdista).

SISÄLLYSLUETTELO

Tässä tiedostossa on tietoja seuraavista aiheista:

- 1. Yleistä asennuksesta ja asennuksen purkamisesta**
 - 1.1 Laitteistovaatimukset
 - 1.2 Virheilmoitus asennuksen aikana
 - 1.3 Asennuksen purkaminen
 - 1.4 Dinosaurusten jäljillä -ohjelman käyttö Windows 95 -käyttöjärjestelmässä
- 2. Yleistä näytöstä**
 - 2.1 Näytön tarkkuus
 - 2.2 256 väriä
 - 2.3 16 väriä
 - 2.4 Kuvat näkyvät mustavalkoisina
 - 2.5 Kuvat eivät näy kokonaan
 - 2.6 ATI-näytönohjaimet
- 3. Näyttöön liittyvät ongelmat: animaatiot, videot ja WinG**
 - 3.1 Yleisiä ongelmia
 - 3.2 Animaatioihin ja videoihin liittyvät ongelmat Windows 95:ssä
 - 3.3 Animaatioihin, videoihin ja WinG:hen liittyvät ongelmat Windows 3.1:ssä tai 3.11:ssä

- 4. **Äänentoistoon liittyvät ongelmat**
 - 4.1 Ääni ei kuulu
 - 4.2 Äänen pakkausajurit
 - 4.3 Ääni on vääristynyt tai säröinen
 - 4.4 Ääni kuuluu liian hiljaa
 - 4.5 Eisa-väyläiset tietokoneet
 - 4.6 Media Vision -äänikortit
- 5. **CD-ROM-ongelmia**
 - 5.1 CD-levyjen hoito
 - 5.2 CD-asemien ongelmia
- 6. **Muisti ei riitä tai ohjelma toimii hitaasti**
- 7. **Tulostus**
- 8. **Internet-yhteys**

1. YLEISTÄ ASENNUKSESTA JA ASENNUKSEN PURKAMISESTA

1.1 Laitteistovaatimukset

Dinosaurusten jäljillä -ohjelman käyttäminen edellyttää multimediatietokonetta, jossa on vähintään seuraavat ominaisuudet:

Multimedia-PC, 33 MHz:n 486DX-prosessori, 4 megatavua RAM-muistia (suositus vähintään 8 megatavua), MPC-yhteensopiva CD-asema ja äänikortti, hiiri, 256 värin SVGA-näyttö, kaiuttimet tai kuulokkeet, Microsoft WindowSTM versio 3.1 tai WindowSTM 95.

1.2 Virheilmoitus asennuksen aikana

Jos asennusohjelma keskeytyy ja näyttöön tulee virheilmoitus, varmista, että käytössä ei ole mitään muita ohjelmia *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman asennuksen aikana. Tämän voit tarkistaa painamalla **Ctrl**- ja **Esc**-näppäimiä Windows 3.1/3.11 -järjestelmässä tai **Alt**-näppäintä ja **sarkainta** Windows 95 -järjestelmässä.

Jos asennusohjelma keskeytyy "Yleiseen suojausvirheeseen" ("General Protection Fault") tai virheilmoitukseen, joka alkaa sanoilla "Cannot change properties of...", tarkista, onko tietokoneeseen asennettu *Norton AntiVirus* -ohjelma tai jokin muu virustarkistusohjelma. *Norton AntiVirus* -ohjelman ja joidenkin muiden virustarkistusohjelmien tiedetään aiheuttavan ongelmia *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman asennuksessa. Voit poistaa *Norton AntiVirus* -ohjelman käytöstä lisäämällä kirjaimet "REM" ja välin tiedostojen AUTOEXEC.BAT ja CONFIG.SYS kaikkien niiden rivien alkuun, joilla lukee "NAV". Lisää myös puolipiste (;) tiedostossa WIN.INI olevan "LOAD=" -rivin alkuun. ("REM" tiedostoissa AUTOEXEC.BAT ja CONFIG.SYS sekä puolipiste tiedostossa WIN.INI aiheuttaa sen, että järjestelmä jättää kyseisen rivin huomiotta tietokoneen ja Windowsin käynnistyksen yhteydessä.) Voit muokata näitä tiedostoja valitsemalla ensin Windows 3.1/3.11:n Järjestelmänhallinnan **Tiedosto**-valikosta (File) tai Windows 95:n **Käynnistä**-valikosta (Start) vaihtoehdon **Suorita** (Run), kirjoittamalla sitten näyttöön tulevan ikkunan ruutuun komennon **SYSEDIT** ja painamalla lopuksi Enter-näppäintä. Voit valita muokattavan tiedoston **Ikkuna**-valikosta (Window). Kun olet tehnyt tarvittavat muutokset ja tallentanut tiedoston, lopeta Windows Windows, käynnistä tietokone ja Windows uudelleen ja yritä sitten ajaa asennusohjelma uudelleen. Muutkin virustarkistusohjelmat poistetaan käytöstä samalla periaatteella.

Palauta muuttamasi tiedostot ennalleen sen jälkeen, kun olet asentanut *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman.

1.3 Asennuksen purkaminen

Dinosaurusten jäljillä -ohjelman mukana toimitetaan *Asennuksen purku* -ohjelma, jonka asennusohjelma automaattisesti asentaa Windowsin ohjelmaryhmään *Helsinki Media*. Jos päätät

poistaa *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman tiedostot tietokoneesi kiintolevyllä, käytä *Asennuksen purku* -ohjelmaa. Käynnistä ohjelma kaksoisnapsauttamalla sen kuvaketta. Näyttöön tulee valintaikkuna, jossa on luettelo tietokoneeseesi asennetuista Helsinki Median CD-ROM-kirjoista. Valitse hiirellä tuotteet, joiden asennuksen haluat purkaa, ja napsauta sitten **Poista**-painiketta. *Asennuksen purku* -ohjelma hoitaa loput!

1.4 Dinosaurusten jäljillä -ohjelman käyttö Windows 95 -käyttöjärjestelmässä

1.4.1 Tehtäväpalkki

Windows 95:n näytön alareunassa oleva tehtäväpalkki saattaa aiheuttaa sen, että *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman koko ikkuna ei mahdu näyttöön, jos näytön tarkkuus on 640 x 480 kuvapistettä. Windows 95 kertoo kaikille ohjelmille näytön olevan pienempi kuin se itse asiassa on, jotta ohjelmien ikkunat eivät peittäisi tehtäväpalkkia. Saat *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman koko ikkunan näkyviin napsauttamalla tehtäväpalkin alareunaa hiiren ykköspainikkeella, pitämällä painiketta alhaalla ja vetämällä osoitinta alaspäin, kunnes tehtäväpalkki katoaa näkyvistä. Tee tämä ennen kuin käynnistät *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman. Toinen vaihtoehto on napsauttaa tehtäväpalkin tyhjää aluetta hiiren kakkospainikkeella, valita näyttöön tulevasta valikosta vaihtoehto **Ominaisuudet** (Properties) ja ottamalla käyttöön **Piilota automaattisesti** -vaihtoehto (Auto Hide).

Ongelma ratkeaa myös suurentamalla näytön tarkkuus esimerkiksi 800 x 600 tai 1024 x 768 kuvapisteeseen.

1.4.2 Mediasoittimeen liittyvät ongelmat

CD-ROM *Dinosaurusten jäljillä* toimii Windows 95:ssä, mutta asennusohjelma yrittää päivittää mediasoittimen (MPLAYER.EXE) rekisteröintitiedot ja ohjetiedoston (MPLAYER.HLP). Tämä aiheuttaa seuraavan virheilmoituksen, kun mediasoitin käynnistetään *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman asennuksen jälkeen:

*"Media Player settings have been changed by another program.
As a result, Media Player will not work correctly.*

*To fix this problem, click Yes. To exit without fixing this problem,
click No."*

Ongelma poistuu, kun napsautat **Kyllä**-painiketta (Yes).

2. YLEISTÄ NÄYTÖSTÄ

2.1 Näytön tarkkuus

Helsinki Median CD-ROM-kirjat on suunniteltu toimimaan parhaiten 640 x 480 kuvapisteen näyttötarkkuudella. Tällöin niiden työpöytä täyttää koko näytön. Jos näytön tarkkuus on suurempi (esimerkiksi 1024 x 768 kuvapistettä) *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman kuvat näkyvät pienempinä. (Ohjelman ikkunaa EI VOI suurentaa koko näytön kokoiseksi, jos näytön tarkkuus on suurempi kuin 640 x 480 kuvapistettä.)

2.2 256 väriä

Dinosaurusten jäljillä -ohjelman kuvat ovat 256-värisiä, joten tietokoneen näytön värimääräksi on syytä määrittää vähintään 256. Windows 3.1- ja Windows 3.11 -järjestelmissä voit tehdä tämän käynnistämällä **Varusohjelmat**-ohjelmaryhmästä (Main) löytyvän **Windows asennus** -ohjelman (Windows Setup) ja muuttamalla tarvittavat näyttöajurin asetukset. Windows 95 -järjestelmässä vastaavat asetukset löytyvät Ohjauspaneelistä. Valitse **Käynnistä**-valikon (Start) alivalikosta **Asetukset** (Settings) vaihtoehto **Ohjauspaneeli** ja kaksoisnapsauta **Näyttö**-kuvaketta. Valitse sitten **Asetukset**-välilehti ja lopuksi haluamasi värimäärä valintaikkunan avattavasta **Väripaletti**-luetteloruudusta .

Jos jostakin syystä valitset väärän tai yhteensopimattoman näyttöajurin, tee seuraavaa:

Windows 3.1 tai 3.11

Kirjoita ensin DOSin kehotteessa komento **C:** ja paina Enter. Anna sen jälkeen komento **CD C:\WINDOWS**. Anna lopuksi komento **SETUP**. Windowsin asennusohjelma käynnistyy ja voit valita oikean näyttöajurin.

Windows 95

Käynnistä Windows Suojaustilassa (Safe Mode) pitämällä F8-näppäintä alhaalla käynnistytksen aikana, kunnes näyttöön tulee Windows 95:n käynnistyvaihtoehtojen valikko. Valitse vaihtoehto **Suojaustila** (Safe Mode). Tämän jälkeen voit asentaa oikean näyttöajurin.

2.3 16 väriä

Jos tietokoneesi näyttö on määritetty 16-väriseksi, vaikka näytönohjain tukee 256 väriä, muutta näyttötila vähintään 256-väriseksi. Näin saat *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman kuvat näyttämään paremmilta.

2.3.1 Windows 95

1. Valitse **Käynnistä**-valikon (Start) **Asetukset**-alivalikosta (Settings) vaihtoehto **Ohjauspaneeli** (Control Panel).
2. Kaksoisnapsauta **Näyttö**-kuvaketta (Display). Näyttöön tulee **Näytön ominaisuudet** -valintaikkuna (Display Properties).
3. Napsauta **Asetukset**-välilehteä (Settings).
4. Tarkista, että **Työpöydän koko** - ryhmän säätimestä on valittu arvo 640 x 480. Jos näin ei ole, vedä säädintä hiirellä, kunnes arvo 640 x 480 tulee näkyviin.
5. Valitse **Väripaletti**-luettelosta vähintään arvo 256. Tätä suuremmilla arvoilla tietokoneen näyttö kykenee näyttämään enemmän värejä, mutta samalla tietokoneen toiminta saattaa hidastua.

2.3.2 Windows 3.1 tai 3.11 ja Cirrus Logic -näytönohjain

1. Kaksoisnapsauta Windowsin Järjestelmänhallinnan **VGA Utilities** -kuvaketta.
2. Näyttöön tulee **VGA Utilities** -ohjelmaryhmä, jossa on käytössä olevan näytönohjaimen tyyppin mukaan joko **SetRes**- tai **WinMode Utility** -kuvake. Kaksoisnapsauta tätä kuvaketta. Jos Windowsin Järjestelmänhallinnassa ei ole **VGA Utilities** -kuvaketta, etsi **SetRes**- tai **WinMode Utility** -kuvake.
3. Valitse näytön tarkkuudeksi (resolution) 640 x 480.
4. Valitse näytön värimääräksi 256 (8 bit). Voit valita suuremmankin värimäärän, mutta tällöin tietokoneen toiminta saattaa hidastua.

2.3.3 Windows 3.1 tai 3.11 ja Diamond Stealth -näytönohjain

1. Kaksoisnapsauta Windowsin Järjestelmänhallinnan **Varusohjelmat**-ryhmässä (Main) olevaa **Ohjauspaneeli**-kuvaketta (Control Panel).
2. Kaksoisnapsauta **In Control Tools** -kuvaketta.
3. Napsauta **Display**-painiketta ja valitse **Color Depth** -luetteloruudusta vaihtoehto **256**.

2.4 Kuvat näkyvät mustavalkoisina

Eräät näytönohjaimet saattavat näyttää *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman kuvat mustavalkoisina. Jos näin tapahtuu, päivitä näyttöajuri. Näyttöajurin uusimman version saat näytönohjaimen valmistajalta tai jälleenmyyjältä.

2.5 Kuvat eivät näy kokonaan

Eräät näyttöajurit tukevat suurten fonttien (large fonts) käyttöä. Jos tietokoneessasi on tällainen näyttöajuri, näyttöön tulevat kuvat eivät ehkä näy kokonaan. Windowsin asennusohjelman avulla voit

ottaa käyttöön sellaisen näyttöajurin, joka ei käytä suuria fontteja.

2.6 ATI-näytönohjaimet

Kaikki ATI-näytönohjainten kehittyneet ominaisuudet eivät välttämättä ole yhteensopivia *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman kanssa. Erityisesti tehokkaimpia ATI-ohjaimia käytettäessä saattaa olla tarpeen ottaa käyttöön (ON) **ATI Control Panel** -asetus **256 color palette**. Katso lisätietoja näytönohjaimen käsikirjoista.

3. NÄYTTÖÖN LIITTYVÄT ONGELMAT: ANIMAATIOIT, VIDEOT JA WING

3.1 Yleisiä ongelmia

Jos näyttöön tulee virheilmoitus videota käynnistettäessä, järjestelmään ei ehkä ole asennettu oikeita videoajureita. Nämä ajurit on asennettava *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman asennuksen yhteydessä ja ne on otettava käyttöön käynnistämällä Windows uudelleen asennuksen päätyttyä. Jos et ole käynnistänyt Windowsia uudelleen asennuksen jälkeen, tee niin, ja käynnistä *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* sitten uudelleen.

Jos videot toistuvat nykivästi, tietokoneessasi ei ehkä ole riittävästi muistia tasaisen toiston takaamiseksi. Katso lisätietoja jäljempänä olevasta kohdasta 6, "Muistin loppuminen tai hyvin hidas toiminta".

3.2 Animaatioihin ja videoihin liittyvät ongelmat Windows 95:ssä

Jos käytät *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelmaa Windows 95:ssä ja sinulla on ongelmia animaatioiden tai videoiden toistossa (esimerkiksi nykivä videokuva tai vääristyneet värit), voit yrittää ratkaista ongelmat kolmella tavalla. Tee seuraavat toimet annetussa järjestyksessä ja lopeta, kun ongelma korjaantuu:

3.2.1 Näytön värimäärän tarkistus

3.2.2 Näytönohjaimen kiihdytysasetusten tarkistus

3.2.3 Näyttöajurin vaihto

3.2.1 Näytön värimäärän tarkistus

1. Valitse Windowsin **Käynnistä**-valikon (Start) **Asetukset**-alivalikosta (Settings) vaihtoehto **Ohjauspaneeli** (Control Panel).
2. Kaksoisnapsauta **Näyttö**-kuvaketta (Display) ja napsauta sen jälkeen **Asetukset**-välilehteä (Settings).
3. Tarkista, että **Väripaletti**-asetus on vähintään **256 väriä**.
4. Jos asetus on alle **256 väriä**, muuta arvoksi vähintään **256 väriä**.
5. Napsauta ensin **Käytä**-painiketta (Apply) ja sen jälkeen **OK**-painiketta.

Jos ongelma ei ratkea tai jos värimäärä jo on vähintään 256, kokeile muita suurempia värimääriä.

3.2.2 Näytönohjaimen kiihdytysasetusten tarkistus

1. Jos olet kokeillut värimäärää 256 ja kaikkia sitä suurempia värimääriä eikä ongelma ratkea, napsauta **Oma tietokone** -kuvaketta (My Computer) hiiren kakkospainikkeella ja valitse näyttöön tulevasta valikosta vaihtoehto **Ominaisuudet** (Properties).
2. Napsauta **Ominaisuudet: Järjestelmä** -valintaikkunan **Suorituskyky**-välilehteä (Performance).
3. Napsauta **Grafiikka**-painiketta (Graphics).

4. Vedä **Grafiikan lisäasetukset** -valintaikkunan (Advanced Graphics Settings) **Laitteiston kiihdytys** -säädin (Hardware acceleration) asentoon **Ei mitään** (None) ja napsauta sitten **OK**-painiketta.
5. Jos ongelma ratkeaa, suurena **Laitteiston kiihdytys** -asetusta, kunnes löydät mahdollisimman suuren asetuksen, jolla ongelma ei vielä ilmene.

Jos ongelma ei ratkea, vedä säädin takaisin asentoon **Täysi** (Full) ja kokeile ratkaisua **3.2.3**.

3.2.3 Näyttöajurin vaihto

1. Valitse Windowsin **Käynnistä**-valikon (Start) **Asetukset**-alivalikosta (Settings) vaihtoehto **Ohjauspaneeli** (Control Panel).
2. Kaksoisnapsauta **Näyttö**-kuvaketta (Display) ja napsauta sen jälkeen **Asetukset**-välilehteä (Settings).
3. Napsauta **Muuta näyttötyyppiä** -painiketta (Change Display Type) ja napsauta sitten **Sovitintyyppi**-ryhmän **Vaihda**-painiketta (Change).
4. Valitse vaihtoehto **Näytä yhteensopivat laitteet**.
5. Tarkista, että näyttöön tulevassa luettelossa valittuna näkyvä ajuri vastaa tietokoneeseen asennettua näyttöohjainta. Kysy tarvittaessa lisätietoja näyttöohjaimen valmistajalta tai jälleenmyyjältä.

Jos ajuri ei ole oikea, pyydä oikea ajuri näyttöohjaimen tai tietokoneen valmistajalta tai jälleenmyyjältä.

Uutta ajuria odottaessasi voit yrittää asentaa yleiskäyttöisen SVGA-näyttöajurin. Jos kuitenkin tietokoneessasi on S3-näyttöohjain, älä tee näin, koska monet tällaiset ohjaimet eivät toimi yleiskäyttöisellä SVGA-ajurilla.

1. Valitse Windowsin **Käynnistä**-valikon (Start) **Asetukset**-alivalikosta (Settings) vaihtoehto **Ohjauspaneeli** (Control Panel).
2. Kaksoisnapsauta **Näyttö**-kuvaketta (Display) ja napsauta sen jälkeen **Asetukset**-välilehteä (Settings).
3. Napsauta **Muuta näyttötyyppiä** -painiketta (Change Display Type) ja napsauta sitten **Sovitintyyppi**-ryhmän **Vaihda**-painiketta (Change).
4. Valitse vaihtoehto **Näytä kaikki laitteet**.
5. Valitse valmistajaluettelosta vaihtoehto **(Standard display types)**.
6. Valitse **Mallit**-luetteloruudusta (Models) vaihtoehto Super VGA ja napsauta sen jälkeen **OK**-painiketta.

Jos ongelma ei ratkea, jos tietokoneessasi on S3-näyttöohjain tai jos Super VGA -ajuri on jo valittuna, kokeile **Standard display adapter (VGA)** -vaihtoehtoa. Tee muuten samoin kuin Super VGA -vaihtoehtoa valittaessa, mutta valitse **Mallit**-luetteloruudusta (Models) vaihtoehto **Standard display adapter (VGA)** (Standard display adapter (VGA))

Jos ongelma ratkeaa VGA- tai SVGA-ajurin valitsemisella, ongelman aiheutti alunperin käytössä ollut näyttöohjain. **Standard (VGA)** -ajuri ei tue enempää kuin 16 väriä. *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* on suunniteltu näyttämään parhaalta vähintään 256-värisessä näytössä, joten pysyvä ratkaisu ongelmaan on uusimpien ajureiden hankkiminen näyttöohjainta varten. Lisätietoja uusimmista ajureista saat tietokoneesi valmistajalta tai jälleenmyyjältä.

3.3 Animaatioihin, videoihin ja WinG:hen liittyvät ongelmat Windows 3.1:ssä tai 3.11:ssä

3.3.1 WinG:n (Windows Games Interface) virheilmoitukset

Tämä tuote käyttää WinG-ajureita (Windows Games Drivers), jotka asentuvat tuotteen asennuksen yhteydessä. Kun käynnistät *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman ensimmäisen kerran, WinG säätää näytön automaattisesti. Tämä kestää muutaman minuutin ja ohjelma tekee sen vain kerran. Kaikki vanhemmat näytönohjaimet eivät ole WinG-yhteensopivia. Jos tietokoneessasi on tällainen ohjain, näyttöön tulee *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelmaa käynnistettäessä seuraavanlainen ilmoitus:

*"WinG has encountered a problem with your video display driver.
Contact the manufacturer of your video card to obtain the most recent driver. Your WinG applications will run, but at reduced speed."*

Tällöin on suositeltavaa asentaa näytönohjaimen ajurin uusin versio. Myös Windowsin yleiskäyttöinen Super VGA 640 x 480 x 256 -näyttöajuri toimii testaamissamme laitekoonpanoissa. *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman mukana toimitetaan yleiskäyttöinen Windows Super VGA -näyttöajuri, jonka löydät CD-levyllä olevasta SUPPORT-hakemistosta. Ajurista voi olla hyötyä, mutta se ei ole Helsinki Median tuote, joten tekninen tukemme ei palvele sen asennukseen tai käyttöön mahdollisesti liittyvissä ongelmissa. Jos tietokoneessasi on S3-näytönohjain, ÄLÄ ASENNATA tätä ajuria, sillä se ei ole yhteensopiva S3-näytönohjainten kanssa.

3.3.2 Microsoft™:in Super VGA -näyttöajurin asentaminen

Seuraavissa ohjeissa oletetaan, että tietokoneesi käyttöympäristö on Windows 3.1 tai 3.11 ja että tietokoneesi näytönohjain on Super VGA -yhteensopiva. Jos olet epävarma asiasta, katso lisätietoja näytönohjaimen käsikirjoista tai ota yhteys tietokoneesi valmistajaan tai jälleenmyyjään.

Varmista myös, että sinulla on varmuuskopio alkuperäisistä näyttöajureista ennen kuin asennat SVGA-ajurin.

Voit asentaa SVGA-näyttöajurin seuraavasti:

1. Kaksoisnapsauta Windowsin Järjestelmänhallinnan **Varusohjelmat**-ohjelmaryhmässä (Main) olevaa **Windows asennus** -kuvaketta (Windows Setup).
2. Valitse **Vaihtoehdot**-valikosta vaihtoehto **Muuta järjestelmäasetuksia...** (Change System Settings...).
3. Valitse avattavan luetteloruudun lopussa oleva vaihtoehto **Other display (Requires disk from OEM)...** (Other display (Requires disk from OEM)...).
4. Kirjoita tekstin "A:\" tilalle "D:\SUPPORT\MSSVGA" (missä D on CD-asemasi tunnus).
5. Valitse vaihtoehto **Super VGA 640x480 256 colors** ja napsauta sen jälkeen **OK**-painiketta.
6. Lopeta Windows ja käynnistä se uudelleen.

Lisätietoja saat Windowsin ja näytönohjaimen käsikirjoista sekä tietokoneesi jälleenmyyjältä.

3.3.3 Videoihin ja animaatioihin liittyvät ongelmat

Jos käytät *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelmaa Windows 3.1- tai Windows 3.11 -järjestelmässä ja havaitset esimerkiksi nykivän videokuvan tai vääristyneiden värien kaltaisia näyttöongelmia, voit yrittää ratkaista ongelman tekemällä seuraavassa kuvatut toimenpiteet. Tee toimenpiteet seuraavassa järjestyksessä ja lopeta, kun ongelma korjaantuu:

Näytön värimäärän tarkistus

Näyttöajurin vaihto

Jos laitteessa on Diamond Stealth 64, Cirrus Logic 542X tai Cirrus Logic 543X näyttöohjain, katso ensin ohjeita asianomaisesta kohdasta. Jos ongelma ei poistu niiden avulla, yritä poistaa ongelma tämän kohdan ohjeiden avulla. Jos et tiedä, minkälainen näyttöohjain tietokoneessa on, saat sen selville seuraavasti:

1. Kaksoisnapsauta Windowsin ohjelmaryhmän **Varusohjelmat** kuvaketta.
2. Kaksoisnapsauta **Windows asennus** -kuvaketta.
3. Avattavasta **Näyttö**-luetteluudusta näet, mikä näyttöohjain tietokoneessasi on.

Näytön värimäärän tarkistus

1. Tarkista, että näyttöajuri on vähintään 256 värin näyttötilassa. Katso näyttöohjaimen käsikirjasta, kuinka tämä tapahtuu.
2. Muuta tarvittaessa näyttöajuri vähintään 256 värin näyttötilaan. Katso näyttöohjaimen käsikirjasta, kuinka tämä tapahtuu.
3. Jos ongelmat eivät poistu, kokeile kaikkia näyttötiloja, joissa on vähintään 256 väriä käytössä.

Näyttöajurin vaihto

Jos olet kokeillut kaikkia vähintään 256 värin näyttötiloja, eikä ongelma ole korjaantunut, voit vielä kokeilla näyttöajurin vaihtamista.

Tarkista ensin, että näyttöajuri vastaa näyttöohjainta. Näyttöajurin nimen pitäisi olla sama kuin laitteeseen asennetun näyttöohjaimen. Toimi seuraavasti:

1. Kaksoisnapsauta Windowsin ohjelmaryhmän **Varusohjelmat**-kuvaketta.
2. Kaksoisnapsauta **Windows asennus** -kuvaketta.
3. Avattavasta **Näyttö**-luetteluudusta näet, mikä näyttöajuri tietokoneessasi on.

Jos näyttöajuri ei ole oikea, ota yhteyttä laitteen maahantuojaan tai myyjään saadaksesi oikean näyttöajurin.

Jos oikea näyttöajuri on asennettu, voit yrittää asentaa Microsoftin SVGA-ajurin. Jos laitteessa on S3-näyttöohjain, SVGA-ajuria ei pidä asentaa, sillä monet S3-ohjaimet eivät ole yhteensopivia SVGA-ajurin kanssa. Ohjeet SVGA-ajurin asentamiseksi löydät tämän tiedoston kohdasta

3.3.2 MicrosoftTM:in Super VGA -näyttöajurin asentaminen.

Jos ongelma ei poistu tällä tai jos laitteessa on jo asennettuna S3-näyttöohjain tai Super VGA -ajuri, kokeile VGA-näyttöajurin asennusta seuraavasti:

1. Kaksoisnapsauta ensin Windowsin **Varusohjelmat**-kuvaketta ja sen jälkeen **Windows Asennus** -kuvaketta.
2. Valitse **Asetukset**-valikosta vaihtoehto **Muuta järjestelmäasetuksia**.
3. Valitse avattavasta **Näyttö**-luetteluudusta vaihtoehto **VGA** ja valitse sitten **OK**.
4. Näkyviin tulee ilmoitus "Tämä näyttöohjain on jo järjestelmässä. Haluatko käyttää nykyistä ohjainta vai asentaa uuden ohjaimen?" Napsauta **Nykyinen**-painiketta.

5. Käynnistä Windows uudelleen.

Jos VGA-näyttöajurin käyttö poistaa ongelman, käynnistä Windows standarditilassa: Lopeta Windows ja käynnistä se uudelleen DOSin komentoriviltä komennolla **WIN /S**. Jos *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* toimii moitteettomasti, kokeile seuraavaksi Windowsia 386-tilassa: Lopeta Windows ja käynnistä se uudelleen DOSin komentoriviltä komennolla **WIN /D:XV**. Jos *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* toimii moitteettomasti, muuta Windowsin *SYSTEM.INI*-tiedostoon **[386Enh]**-osaan merkinnät

```
EMMEXCLUDE=A000-EFFF  
VIRTUALHDIRQ=OFF
```

Jos SVGA- tai VGA-ajurin käyttäminen poistaa ongelman, ongelma johtui tietokoneessa käytössä olleista näyttöajureista. VGA-ajuri näyttää vain 16 väriä. Koska *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* on suunniteltu käytettäväksi 256 väriä näyttötilassa, sinun kannattaa hankkia uusin versio näyttöajurista nähdäksesi, poistaako se ongelman. Ota yhteyttä tietokoneesi maahantuojaan tai myyjään.

3.3.4 Diamond Stealth 64 -näytönohjaimet

Jos tietokoneessasi on Windows 3.1- tai Windows 3.11 -käyttöympäristö ja Diamond Stealth 64 -näyttöajuri ja videoiden toistossa on seuraavanlaisia ongelmia, sinun tulisi seurata järjestyksessä niiden alla olevia ohjeita.

1. Vääristynyt animaatio
2. Suuri videokuva ei toistu oikein.
3. Näytön profilointi asennuksen yhteydessä epäonnistuu.
4. Animaatio ei toistu oikeassa kohdassa näyttöä.
5. Näytöstä katkeaa virta eikä näyttö käynnisty uudelleen.

Paras ratkaisu on hankkia laitteen maahantuojaalta tai myyjältä uusimmat näyttöajurit. Jos tietokoneessa on Diamond Stealth 64 DRAM -näytönohjain, voit asentaa uusimman ajurin *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* -levyltä seuraavasti:

1. Kaksoisnapsauta ensin Windowsin **Varusohjelmat**-kuvaketta ja sen jälkeen **Windows Asennus** -kuvaketta.
2. Valitse **Asetukset**-valikosta vaihtoehto **Muuta järjestelmäasetuksia**.
3. Valitse avattavasta **Näyttö**-luetteloruudusta vaihtoehto **VGA** ja valitse sitten **OK**.
4. Näkyviin tulee ilmoitus "Tämä näyttöohjain on jo järjestelmässä. Haluatko käyttää nykyistä ohjainta vai asentaa uuden ohjaimen?" Napsauta **Nykyinen**-painiketta.
5. Käynnistä Windows uudelleen.
6. Valitse Windowsin Järjestelmänhallinnan **Tiedosto**-valikosta vaihtoehto **Suorita**.
7. Kirjoita näyttöön tulevan valintaikkunan syöttökenttään komento **D:**
\SUPPORT\DIAMOND\INSTALL (missä D on tietokoneesi CD-aseman tunnus) ja valitse **OK**.

Jotta videot ja animaatiot toimisivat kunnollisesti, tulee Windowsin *SYSTEM.INI*-tiedostossa muuttaa **[STLTH64.DRV]**-osan asetuksen **DEVICEBITMAPS=0** arvoksi **DEVICEBITMAPS=1**. Jos tätä asetusta ei ole, se on lisättävä seuraavasti:

1. Valitse Windowsin Järjestelmänhallinnan **Tiedosto**-valikosta vaihtoehto **Suorita**.
2. Kirjoita näyttöön tulevan valintaikkunan syöttökenttään komento **SYSEDIT** ja valitse **OK**.

SYSEDIT-apuohjelma käynnistyy. Valitse muokattava tiedosto **Ikkuna**-valikosta.

Varmista, että tiedostossa SYSTEM.INI on seuraavat rivit:

[STLTH64.DRV]
DEVICEBITMAPS = 1

3. Tallenna tiedosto valitsemalla **Tiedosto**-valikosta vaihtoehto **Tallenna** (File Save). Lopeta Windows ja käynnistä se uudelleen, jotta asetus tulee voimaan.

Jos tietokoneessa on Diamond Stealth 64 VRAM- tai Diamond Stealth 64 Video VRAM -näytönohjain, 65K värin näyttötilan käyttö tai videokiihdyttimen käytöstä poisto saattaa poistaa animaatioiden toistoon ja WinG:hen liittyvät ongelmat. Voit muuttaa näyttötilaa seuraavasti:

1. Kaksoisnapsauta ensin Windowsin **Varusohjelmat**-kuvaketta ja sen jälkeen **Windows Ohjauspaneeli** -kuvaketta.
2. Kaksoisnapsauta **InControl Tools** -kuvaketta.
3. Napsauta **Display**-painiketta ja valitse avattavasta **Color Depth** -luetteloruudusta vaihtoehto **65K (High Color Mode)**.
4. Valitse lopuksi **OK**.

Voit poistaa videokiihdyttimen käytöstä seuraavasti:

1. Kaksoisnapsauta ensin Windowsin **Varusohjelmat**-kuvaketta ja sen jälkeen **Windows Ohjauspaneeli** -kuvaketta.
2. Kaksoisnapsauta **InControl Tools** -kuvaketta.
3. Napsauta Video-painiketta ja varmista, että vaihtoehto **Disable Video Acceleration** on valittuna.
4. Valitse lopuksi **OK**.

Huomautus: Aina kun näyttötilaa muutetaan *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman asentamisen jälkeen, WinG testaa näytönohjaimen ja näytön suorituskyvyn, kun *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* käynnistetään seuraavan kerran. Näin se varmistaa, että animaatiot toistuvat mahdollisimman nopeasti.

3.3.5 Cirrus Logic 542X -näytönohjaimet

Jos tietokoneessasi on Windows 3.1- tai Windows 3.11 -käyttöympäristö ja Cirrus Logic 542X -näyttöajuri ja videoiden tai videoiden toistossa on ongelmia, asenna *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* -levyltä löytyvä uusin näyttöajuri seuraavasti:

1. Kaksoisnapsauta ensin Windowsin **Varusohjelmat**-kuvaketta ja sen jälkeen **Windows Asennus** -kuvaketta.
2. Valitse **Asetukset**-valikosta vaihtoehto **Muuta järjestelmäasetuksia**.
3. Valitse avattavasta **Näyttö**-luetteloruudusta vaihtoehto **VGA** ja valitse sitten **OK**.
4. Näkyviin tulee ilmoitus "Tämä näyttöohjain on jo järjestelmässä. Haluatko käyttää nykyistä ohjainta vai asentaa uuden ohjaimen?" Napsauta **Nykyinen**-painiketta.
5. Käynnistä Windows uudelleen.
6. Valitse Windowsin Järjestelmänhallinnan **Tiedosto**-valikosta vaihtoehto **Suorita**.

7. Kirjoita näyttöön tulevan valintaikkunan syöttökenttään komento **D:**
\\SUPPORT\CIRRUS\INSTALL (missä D on tietokoneesi CD-aseman tunnus) ja valitse **OK**.

3.3.6 Cirrus Logic 543X -näytönohjaimet

Jos tietokoneessasi on Windows 3.1- tai Windows 3.11 -käyttöympäristö ja Cirrus Logic 543X -näyttöajuri ja videoiden tai videoiden toistossa on seuraavanlaisia ongelmia

- Animaatioiden tai videoiden värit ovat vääristyneet
- Animaatiot tai videot näyttävät negatiiveilta.

voit yrittää ratkaista ongelman seuraavilla tavoilla:

Asenna näyttöajurien uusimmat versiot
Muuta näytön värimääräksi 64K (16-bittiset värit)

Näyttöajurien uusimpien versioiden asennus

lhanteellinen ratkaisu edellä kuvattuihin ongelmiin on hankkia uusimmat näyttöajurit tietokoneen valmistajalta tai jälleenmyyjältä.

Näytön värimäärän muuttaminen

1. Kaksoisnapsauta Windowsin Järjestelmänhallinnasta **VGAUtil**-ohjelmaryhmän kuvaketta
2. Kaksoisnapsauta **WindMode**-kuvaketta ja seuraa näytölle tulevia ohjeita.
3. Valitse näytön tarkkuudeksi **640x480**
4. Valitse värien määräksi **65536 (16 bit)**. Voit myös valita **16 miljoonaa (24 bit)**, mutta tämä saattaa huonontaa suorituskykyä.

4. ÄÄNENTOISTOON LIITTYVÄT ONGELMAT

4.1 Ääni ei kuulu

Ääniongelmia on monia syitä. Muista että tietokoneesi voi toistaa vain yhden äänen kerrallaan, joten jonkin toisen sovelluksen toistaessa ääntä, *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* ei voi tehdä niin. Useimmat ääntä käyttävät sovellukset osaavat käyttäytyä hyvin ja varaavat tietokoneen ääniominaisuudet itselleen vain toistaessaan ääniä. On kuitenkin sovelluksia, esimerkiksi eräät näytönsäästäjät, jotka varaavat itselleen ääniominaisuudet kokonaan. Jos tällainen sovellus on käytössä, se tulisi lopettaa ennen kuin käynnistät *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman.

CD-ROM Dinosaurusten jäljillä tarvitsee toimiakseen äänikortin. Kaikissa animaatioissa ääni ja kuva on tahdistettu. Sen vuoksi *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* ei toimi ilman äänikorttia.

Tarkista myös että kaiuttimet on kytketty äänikorttiin eikä CD-aseman kuulokeliitäntään.

Asennusohjelma asentaa laitteeseen ohjelmia, jotka saadaan käyttöön vasta kun Windows käynnistetään uudelleen. Jos et ole käynnistänyt Windowsia asennuksen jälkeen, tee se ennen kuin yrität käyttää *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman. Jos käytössä on Windows 95 ja Asennusohjelma ilmoittaa, että ADPCM-ajurit tai ääniajurit on jo asennettu järjestelmään ja kysyy korvataanko ne uusilla, valitse **Ei**.

Jos et kuule lainkaan ääniä käyttäessäsi *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelmaa, voit kokeilla äänen toimivuutta seuraavasti:

Windows 95

1. Valitse **Käynnistä**-valikon **Asetukset**-alivalikosta vaihtoehto **Ohjauspaneeli**.
2. Kaksoisnapsauta **Äänet**-kuvaketta.
3. Napsauta ensin mitä tahansa riviä, jonka vieressä on kaiuttimen kuva, ja napsauta sitten isomman kuvakkeen vieressä olevaa nuolipainiketta (**Preview**).

Windows 3.1 tai Windows 3.11

1. Valitse Järjestelmänhallinnan **Tiedosto**-valikosta vaihtoehto **Suorita**.
2. Kirjoita näyttöön tulevan valintaikkunan syöttökenttään **chimes.wav** ja valitse **OK**.

Jos kuulet äänet, *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman asennuksessa on jotain muuta vikaa. Jos et kuule ääniä, laitteeseen ei ehkä ole asennettu oikeita ääniajureita. Tarkista äänikortin valmistajalta, mitkä ajurit tulee asentaa ja kuinka vältetään ristiriitaisuudet äänikortin ja muiden lisälaitteiden asetuksissa. Jos olet ostanut äänikortin tietokoneen mukana, ota yhteyttä tietokoneen jälleenmyyjään.

4.2 Äänen pakkausajurit

Älä huolestu, jos saat *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelmaa käynnistäessäsi seuraavan virheilmoituksen:

The sound software is not installed properly or has been disabled. For more information see the README file installed with this program. This title will now terminate.

Seuraavassa on ohjeet tämän ongelman poistamiseen sekä Windows 95:ttä että Windows 3.1/3.11:tä varten:

Windows 95

1. Valitse **Käynnistä**-valikon **Asetukset**-alivalikosta vaihtoehto **Ohjauspaneeli**.
2. Kaksoisnapsauta **Multimedia**-kuvaketta. **Multimedia**-valintaikkuna tulee näkyviin.
3. Valitse **Lisäasetukset**-välilehti (Advanced), napsauta sitten **+**-merkkiä äänen pakkausajurien oikealla puolella (Audio Compression Codecs)
4. Kaksoisnapsauta luettelon ensimmäistä pakkausajuria, jotta saat näkyviin sen **Asetukset**-valintaikkunan (Properties)
5. Varmista, että vaihtoehto **Käytä tätä äänisignaalin pakkauksenhallintaa** (Use Audio codec) on valittuna. Jos se ei ole, valitse se napsauttamalla sitä. Napsauta lopuksi **Käytä**-painiketta (Apply)
6. Toista yllä oleva menettely jokaiselle äänen pakkausajurille.
7. Asenna CD-ROM *Dinosaurusten jäljillä* uudelleen
8. Käynnistä tietokone uudelleen, ennen kuin yrität käyttää *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelmaa.

Windows 3.1 tai Windows 3.11

1. Järjestelmänhallinnan **Varusohjelmat**-ryhmästä kaksoisnapsauta **Ohjauspaneelia**.
2. Kaksoisnapsauta **Sound Mapper** -kuvaketta. **Sound Mapper Configuration** -valintaikkuna tulee näkyviin.
3. Napsauta ensimmäistä ajurin nimeä **Sound Mapper Driver** -valintalistassa ja napsauta sitten **Priority**-painiketta.
4. Jos valintaruutu **Disable Driver** on valittuna, poista valinta. Napsauta sitten **OK**-painiketta.
5. Toista sama jokaiselle ajurille.
6. Asenna CD-ROM *Dinosaurusten jäljillä* uudelleen
7. Käynnistä Windows uudelleen ennen kuin yrität käyttää *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelmaa.

Käytettäessä *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelmaa ilman oikeita äänen pakkausajureita voi esiintyä seuraavia ongelmia:

- *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelmaa käynnistettäessä virheilmoitus äänen pakkausajureista (ADPCM)
- *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman äänentoisto on epäselvää
- Normaalia nopeampi äänentoisto joissakin *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman osissa

4.2.1 Jos tietokoneessa on Windows 3.1 tai Windows 3.11, voit poistaa ongelmat seuraavasti:

1. Lopeta Windows. Muuta Windows-hakemistossa olevien tiedostojen **MSACM.DRV** ja **MSADPCM.DRV** nimet.
2. Käynnistä Windows uudelleen ja asenna *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* uudelleen. Asennus kopioi äänen pakkausajurit CD:ltä ja asettaa ne käyttöön. Kun Asennus on päättynyt, käynnistä Windows uudelleen. Tämän jälkeen *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman pitäisi toimia moitteettomasti.

4.2.2 Jos tietokoneessa on Windows 95, voit poistaa ongelmat seuraavasti:

1. Valitse **Käynnistä**-valikon **Asetukset**-alivalikosta vaihtoehto **Ohjauspaneeli**.
2. Napsauta **Lisää/poista sovellus** -kuvaketta (Add/Remove Programs). **Ominaisuudet: Lisää/poista sovellus** -valintaikkuna (Add/Remove Programs Properties) tulee näkyviin.
3. Valitse **Windows Asennus** -välilehti (Windows Setup).
4. Valitse **Multimedia** valintalistasta ja paina **Tarkenna**-painiketta (Details). **Multimedia**-valintaikkuna tulee näkyviin
5. Jos **Äänisignaalin pakkaus** (Audio Compression) ei ole valittuna, valitse se napsauttamalla ruutua ja napsauta **OK**-painiketta. Seuraa näytölle tulevia ohjeita
6. Jos **Äänisignaalin pakkaus** on valittuna, napsauta ruutua poistaaksesi valinnan. Napsauta **OK**-painiketta ja seuraa näytölle tulevia ohjeita. Tee sitten sama uudelleen ja valitse **Äänisignaalin pakkaus**. Tämä menettely varmistaa, että Windows 95 asentaa uusimmat äänenpakkausajurit eikä vain luule niiden olevan asennettuina.

Jos edellä oleva menettely ei auta, sinun tulee varmistaa, että tietokoneessa ei ole käytössä jotakin kolmannen osapuolen ADPCM-ajuria ja että ajurien järjestys on oikea. Menettele seuraavasti:

1. Valitse **Käynnistä**-valikosta (Start) **Asetukset** (Settings) ja sieltä **Ohjauspaneeli** (Control Panel).
2. Napsauta **Multimedia**-kuvaketta, jolloin näyttöön tulee **Ominaisuudet: Multimedia** -valintaikkuna.
3. Napsauta **Lisäasetukset**-välilehteä.
4. Napsauta vaihtoehdon **Äänisignaalin pakkauksenhallinta** vieressä olevaa **+**-merkkiä.
5. Napsauta **Microsoft ADPCM codec** -pakkauksenhallintaa ja sen jälkeen **Ominaisuudet**-painiketta.
6. Varmista, että vaihtoehto **Käytä tätä äänisignaalin pakkauksenhallintaa** on valittuna.

Jos ongelmat eivät poistu edellä esitetyllä menettelyllä, voit yrittää poistaa käytöstä kaikki ajurit, joiden nimessä on teksti ADPCM (paitsi Microsoft ADPCM CODEC). Tämä tapahtuu seuraavasti:

1. Valitse **Käynnistä**-valikosta (Start) **Asetukset** (Settings) ja sieltä **Ohjauspaneeli** (Control Panel).
2. Napsauta **Multimedia**-kuvaketta. **Ominaisuudet: Multimedia** -valintaikkuna (Multimedia properties) tulee näyttöön.
3. Valitse **Lisäasetukset**-välilehti (Advanced).
4. Valitse ääniajuri, jonka haluat poistaa käytöstä
5. Valitse **Ominaisuudet**-välilehti (Properties).
6. Valitse vaihtoehto **Älä käytä tätä äänisignaalin pakkauksenhallintaa** (Do not use this audio codec).
7. Napsauta **OK**-painiketta. Toista tämä kaikille pakkauksille, jotka haluat poistaa käytöstä.

Jos tämä ei tepsii, sinun tulee poistaa kaikki MSACM.* tiedostot Windowsista. Tee tämä Windows 95:N DOS-tilassa. Poista seuraavat tiedostot:

WINDOWS\SYSTEM\MSACM.*
WINDOWS\SYSBCKUP\MSACM.*

Asenna sen jälkeen Windows 95 uudelleen.

4.3 Ääni on vääristynyt tai säröinen

Säröiseen tai vääristyneeseen ääneen on useita syitä. Todennäköisin selitys on se, että kaiuttimet eivät ole riittävän korkealaatuiset. Paristokäyttöisten kaiuttimien ääni vääristyy paristojen ollessa loppumaisillaan. Huomaa myös, että kaikki kaiuttimet eivät pysty toistamaan matalia ääniä kunnolla. Jos ääni katkeilee, se saattaa johtua siitä, että tietokoneessa ei ole tarpeeksi muistia. Katso tässä tapauksessa ohjeita kohdasta 6.

Joissakin äänikorteissa on mahdollista asettaa sekä äänen voimakkuus ETTÄ äänen sävy. Aseta äänen sävynsäätö keskiasentoon ja voimakkuus 80 - 100 %:iin maksimista. Näiden asetusten pitäisi antaa puhdas vääristymätön ääni. Katso ohjeet äänikortin käsikirjoista

Aktiiviset omalla sähköverkkoliitännällä varustetut kaiuttimen ovat parhaat. Kaiuttimet tulisi sijoittaa näytön molemmille puolille. Sijoita kaiuttimet niin etäälle näytöstä, että niiden magneetit eivät vääristä kuvaa.

Jos laitteistosi CD-asema ei ole MPC-yhteensopiva, äännet saattavat kuulua huonosti tai katkonaisina. Tarkista CD-aseman käsikirjasta, että CD-asema on vähintään kaksinkertaisen nopeuden asema.

4.4 Ääni kuuluu liian hiljaa

Varmista, että äänen voimakkuus on säädetty riittävän suureksi. Tarkista äänikortin, kaiuttimien tai kuulokkeiden ja äänikorttia ohjaavien ohjelmistojen äänen voimakkuussäätö. Jos ohjelmassa tai kaiuttimessa on vaimennuspainike, tarkista, että se ei ole käytössä.

Jos äänen voimakkuus on säädetty riittävän suureksi, äänikorttisi ajurit saattavat olla väärin asennettuja. Tarkista Windowsin **Ohjauspaneelin Ohjaimet**-osasta, että ääniajurit on asennettu oikein. Tarvittaessa asenna ne uudelleen. Lisätietoja saat äänikortin käsikirjoista.

CD-ROM Dinosaurusten jäljillä ei toimi tietokoneen sisäistä kaiutinta käyttävän PC speaker -ajurin kanssa, vaan ohjelman käyttö edellyttää äänikorttia ja asianmukaisia ääniajureita.

4.5 EISA-väyläiset tietokoneet

Jos tietokoneessasi on EISA-väylä ja ääni ei kuulu kunnolla, muuta äänikortin DMA-kanava-asetus arvoon DMA 7. Lisätietoja saat äänikortin käsikirjoista.

4.6 Media Vision -äänikortit

Varmista, että käytössäsi on Media Vision -äänikorttien uusimmat ajurit. Vanhat ajurit aiheuttavat ongelmia *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman käytössä. Ota tarvittaessa yhteyttä äänikortin myyjään tai maahantuojaan.

5 CD-ROM-ONGELMIA

5.1 CD-levyjen hoito

CD-levyt vahingoittuvat varsin helposti, jos niitä käsitellään huolimattomasti. Vioilla on paljon suurempi vaikutus digitaalista informaatiota sisältäviin CD-levyihin kuin ääni-CD-levyihin. Likainen tai vahingoittunut CD-levy toimii luultavasti väärin tai lakkaa toimimasta. CD-asemien nopeuden kasvaessa ongelma tulee yhä useammin esille.

Levyn pinta likaantuu ja naarmuuntuu helposti. Suojataksesi tietoja naarmuilta, sormenjäljiltä, pölyltä ja tahroilta vältä koskettamasta levyn alapuolta äläkä aseta levyä ilman suojusta kovalle alustalle.

Jos CD-levy likaantuu, puhdista se pehmeällä pyyhkeellä, joka on kostutettu CD-levyjen puhdistusaineella tai etyylialkoholilla. Älä käytä puhdistukseen tinneriä, lakkabensiiniä, LP-levyjen puhdistusaineita tai muita aineita, jotka saattavat vahingoittaa levyn pintaa.

Älä jätä CD-levyjä suoraan auringonpaisteeseen tai paikkaan, jossa on kuumaa tai kosteaa. CD-levyille suositellut varastointiolosuhteet ovat:

- Lämpötila: 10C - 50C
- Suhteellinen kosteus: 10% - 80%

5.2 CD-asemien ongelmia

Jos *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* ei löydä CD-levyltä tarvitsemiaan tiedostoja, näytölle tulee ilmoitus, jossa sinua pyydetään valitsemaan CD-asema, josta ohjelman tiedostot löytyvät. Selvittääksesi, mistä ongelma aiheutuu, toimi seuraavasti:

1. Tarkista, että *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* on asetettu oikein CD-asemaan.
2. Tarkista, että *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* etsii CD-asemaa oikeasta paikasta. CD-aseman tunnuskirjain on saattanut muuttua järjestelmämuutoksen seurauksena. Jos esimerkiksi olet lisännyt RAM-levyn tai jonkin muun laitteen tietokoneeseen, *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* ei enää löydä CD-asemaa. Voit tarkistaa CD-aseman tunnuskirjaimen Windowsin **Tiedostonhallinnasta**.
3. Jos tietokoneessa on ulkoinen CD-asema, tarkista, että se on kytketty päälle ja liitetty tietokoneeseen. Tarvittaessa käytä apuna CD-aseman käsikirjoja.
4. Tarkista, että CD-asema on MPC-yhteensopiva ja vähintään kaksinkertaisen nopeuden asema.

6 MUISTI EI RIITÄ TAI OHJELMA TOIMII HITAASTI

Tämä tuote käyttää paljon muistia pystyäkseen näyttämään korkeatasoisesti kuvat ja videot. Jos muistia ei ole tarpeeksi, se toimii hyvin hitaasti tai ilmoittaa, että muisti ei riitä. Yritä seuraavia keinoja parantaaksesi nopeutta:

1. Sulje muut ohjelmat mukaan lukien tarpeettomat DOSin muistinvaraiset apuohjelmat (TSR-ohjelmat).
2. Jos *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* toimii vieläkin hitaasti, valitse sen asetukset-kuvake ja ota äänet pois käytöstä
3. Selvitä, paljonko muistia tietokoneessasi on. *CD-ROM Dinosaurusten jäljillä* tarvitsee vähintään 4 megatavua muistia pystyäkseen toimimaan. Asennetun muistin määrän saat selville lopettamalla Windowsin ja antamalla DOS:in komentoriviltä komennon **mem**. Ensimmäinen luku rivillä "Total memory" kertoo laitteeseen asennetun muistin määrän. Luvun on oltava vähintään 4194304 (4 megatavua). Jos laitteessa on alle 4 megatavua muistia, sitä on asennettava lisää, jotta saat *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman toimimaan kunnolla.
4. Tarkista Windowsissa, että käytettävissä on vähintään 4 megatavua muistia, ennen kuin käynnistät *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman. Käytettävissä olevan muistin määrän näet Järjestelmänhallinnan **Ohje**-valikon vaihtoehdolla **Tietoja järjestelmänhallinnasta**. Lopeta Windows ja käynnistä se uudelleen. Tarkista muistin määrä ennen kuin käynnistät mitään sovelluksia. Muistia saattaa olla enemmän käytettävissä. Jos käytössäsi on Windows 95, tarkista muistin määrä kaksoisnapsauttamalla **Oma tietokone** -kuvaketta (My Computer). Valitse sitten **Ohje**-valikosta (Help) vaihtoehto **Tietoja Windows 95:stä** (About Windows 95). Muistin määrän tulisi olla vähintään 8192 kilotavua. Windows saattaa näyttää muistia olevan enemmän kuin kohdassa 3 mainittu DOS:n mem-komento. Tämä johtuu Windowsin heittovaihtotiedostosta. Jos muistia on vähemmän kuin 8192 kilotavua, heittovaihtotiedosto ei ole käytössä tai se on liian pieni. Seuraa tällöin kohdan 5 ohjeita heittovaihtotiedoston koon määrittämiseksi.
5. Jos käytät Windowsia 386-tilassa, asenna kiintolevyillesi ainakin 4096 kilotavun kokoinen heittovaihtotiedosto. Lisätietoja saat Windowsin käsikirjasta.
6. Jos näyttöajuri on tilassa, jossa se näyttää yli 256 väriä, vaihda ajurin 256 värin tilaan. Seuraa ohjeita kohdassa **Videokuvan laadun parantaminen käyttämällä yli 256 värin näyttötilaa** (kappaleessa 2. Näytönohjaimista).
7. Laitteissa, joissa on vain 4 megatavua muistia, SMARTDRV-levyvälimuistin asetukset tulee laittaa niin, että Windowsissa SMARTDRV varaa välimuistille korkeintaan 512kB muistia. Jos käytät Työryhmä-Windowsin versiota 3.11 ja 32-bittistä levysoitusta, varmista että välimuisti

on käytössä myös CD-asemasta luettaessa. Tarkista SMARTDRV:n asetukset AUTOEXEC.BAT -tiedostossa. Lisätietoja saat Windowsin käsikirjasta.

8. Jos tietokoneen käyttöjärjestelmä on DOS 6.0 tai uudempi, voit käyttää MEMMAKER-komentoa tietokoneen muistin käytön optimointiin. Kun vastaat "No" kysymykseen "Do you use any programs that need Expanded Memory?", MEMMAKER vapauttaa tietokoneen perusmuistia käyttämällä NOEMS valitsinta CONFIG.SYS -tiedoston EMM386 -rivillä. Lisätietoja MEMMAKER-komennon käytöstä saat Windowsin ja DOSin käsikirjoista.
9. Käytä levynpakkausohjelmaa kiintolevyn järjestämiseksi. Tähän tarkoitukseen on saatavana useita työkaluohjelmia. DOS:in versiosta 6.0 (ja sitä uudemmissa) levyn pakkauksen voi tehdä DEFRAG-komennolla komentoriviltä.
10. Tarkista, että CD-ajuri MSCDEX on vähintään versiota 2.23 ja että se on AUTOEXEC.BAT-tiedostossa ennen SMARTDRV -riviä. Voit tarkistaa versionumeron kirjoittamalla DOS:ssa komennon MSCDEX. Jos kommento ei ilmoita versionumeroa, käytössäsi on versiota 2.23 vanhempi versio. Tällöin MSCDEX on päivitettävä uudempaan versioon. Ota yhteyttä CD-aseman myyjään tai maahantuojaan.

7 TULOSTUS

Dinosaurusten jäljillä -ohjelman näyttöjen tulostaminen saattaa joillakin kirjoittimilla kestää useita minutteja. Tulosteiden laatu ei ehkä vastaa sitä, miltä kuvat näyttävät näytöllä. Tämä johtuu kirjoittimen ja näytön tarkkuuseroista ja siitä, että kirjoitin ei ehkä kykene toistamaan kunnolla kaikkia kuvan värejä.

Jos et ole tyytyväinen tulostukseen suoraan ohjelmasta, kopioi haluamasi ruutu Windowsin Leikepöydälle ja liitä se sieltä esimerkiksi tekstin- tai kuvankäsittelyohjelmaan ja tulosta se sieltä käsin.

Pääset muuttamaan kirjoittimen asetuksia *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman VALINNAT-valikosta. Valitsemalla Tulostusasetukset -vaihtoehdon saat näkyviin **Kirjoittimen asetukset** -valintaikkunan (Huomaa: Kirjoittimen asetukset -valintaikkunan toiminta selitetään Windowsin käsikirjoissa ja ohjeissa).

Eräät matriisikirjoittimet eivät tulosta kuvia kunnolla jos tulostuksen laatuasetus on "Matala / Nopea". Jos käytössäsi on tällainen kirjoitin, muuta asetus arvoon "Korkea / Hidas".

Dinosaurusten jäljillä -ohjelman kuvat ovat melko suuria. Niiden tulostaminen tai kopioiminen saattaa epäonnistua, jos muistia on käytettävissä riittämättömästi. Tässä tapauksessa seuraa kohdan **6**. ohjeita ja yritä uudelleen.

Tulostuksessa voi olla esimerkiksi seuraavanlaisia ongelmia:

- Tulostuu-viestin jälkeen ei tulostu mitään
- Tulostusjälki on heikkolaatuinen
- Tulostuu tyhjiä papereita

Tällöin tulisi etsiä ratkaisua ongelmaan seuraavalla tavalla:

1. Yritä tulostaa jostakin toisesta sovelluksesta. Tarkista myös että kirjoittimellesi on käytössä oikea kirjoitinajuri.
2. Kokeile tulostaa käyttämällä erilaisia kirjoittimen tulostustarkkuusasetuksia. Vaihtoehdot vaihtelevat kirjoitinkohtaisesti
3. Muuta näyttöajurin näyttötilaksi tila jossa on käytössä vähintään 256 väriä.
4. Varmista, että AUTOEXEC.BAT-tiedostossa määritetty TEMP-ympäristömuuttuja osoittaa olemassa olevaan hakemistoon ja että levyllä on tarpeeksi tilaa.
5. Tarkista kiintolevy Scandisk-ohjelmalla ja anna ohjelman korjata kaikki löytyneet virheet. Asenna sen jälkeen kirjoitinajuri uudelleen.

6. Hanki kirjoitinajurin uusin versio.
7. Kokeile jotakin muuta yhteensopivaa kirjoitinajuria.

8. Internet-yhteys

Huomautus: Tähän tuotteeseen liittyvien Internet-palvelujen käyttäminen edellyttää Internet-yhteyttä, jonka kustannukset määräytyvät käytetyn Internet-yhteyspalvelun mukaan. Kaikkien Internet-palvelujen käyttöön on syytä pyytää lupa yhteyskustannusten maksajalta.

Jos tietokoneeseesi on asennettu Internet-yhteys sekä WWW-sivujen katseluun tarkoitettu selainohjelma (esimerkiksi Netscape), voit käyttää *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelmaan liittyviä WWW-sivuja *Dino Online* -palvelussa. Jos tietokoneessasi ei ole Internet-yhteyttä ja WWW-selainta, ET VOI käyttää näitä sivuja.

Varoitus: Jos olet jo yhteydessä *Dino Onlineen* ja yrität muodostaa yhteyden uudelleen, järjestelmä käynnistää toisen kopion selainohjelmasta omassa ikkunassaan. Uusi kopio käynnistyy joka kerta, kun muodostat yhteyden *Dino Onlineen* uudelleen. Tämä on selainohjelmien ominaisuus, joka saattaa johtaa siihen, että tietokoneesta loppuu vapaa muisti ja järjestelmä jumiutuu. Älä siis muodosta *Dino Online* -yhteyttä useita kertoja peräkkäin.

Dino Online -yhteyden muodostaminen

1. Napsauta navigointivalikon **DINO ONLINE** -painiketta. Jos tietokoneeseesi on asennettu WWW-selain, näyttöön tulee valintaikkuna, jossa on seuraava teksti:

"Dino Onlinen käyttäminen edellyttää WWW-selainta.

*Tämän tietokoneen oletusselain on [oletusselaimen nimi].
Haluatko käyttää sitä?"*

2. Jos napsautat **Kyllä**-painiketta, ohjelma muodostaa automaattisesti yhteyden *Dino Onlineen*. Samalla ohjelman tallentaa oletusselaimen nimen, joten se ei enää kysy sitä seuraavilla yhteyskerroilla. Jos napsautat **Ei**-painiketta tai jos ohjelma ei löydä tietokoneestasi WWW-selainta, näyttöön tulee valintaikkuna, jossa on seuraava teksti:

"Dino Onlinen käyttäminen edellyttää WWW-selainta.

Jos tietokoneeseesi ei ole asennettu WWW-selain, valitse Peruuta ja asenna selain.

Lisätietoja on LUEMINUT-tiedoston kohdassa Dino Online -yhteyden muodostaminen.

*Online-yhteys toimii parhaiten, jos löydät WWW-selaimen.
Valitse selain napsauttamalla Valitse-painiketta."*

3. Jos aiot napsauttaa **Peruuta**-painiketta, koska et tiedä, minne selaimesi on asennettu, voit etsiä selaimen seuraavasti:

Windows 95

- a) Pienennä *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman ikkuna kuvakkeeksi ja kaksoisnapsauta sitten tehtäväpalkin **Käynnistä**-painiketta.
- b) Valitse **Find**-valikosta vaihtoehto **Files or folders**. Näyttöön tulee **Find**-valintaikkuna.
- c) Kirjoita **Named**-kenttään esimerkiksi **netscape.exe**, jos tietokoneeseesi on asennettu Netscape Navigator™ -selainohjelma, tai **iexplore.exe**, jos selaimesi on Microsoft Internet Explorer™ (varmistu, että etsi nimenomaan tiedostoa iexplore.exe EIKÄ tiedostoa explore.exe).
- d) Tarkista, että **Look in** -luettelosta on valittu oikea kiintolevy.

- e) Napsauta **Find now** -painiketta.
- f) Selaimesi ohjelmatiedoston sijainti tulee näkyviin valintaikkunan alaosaan.

Windows 3.1/3.11

- a) Kaksoisnapsauta Windowsin Järjestelmänhallinnan **Tiedostonhallinta**-kuvaketta.
- b) Kaksoisnapsauta Tiedostonhallinnassa kiintolevyn tunnuskirjainta (tavallisesti **C:**).
- c) Valitse **Tiedosto**-valikosta vaihtoehto **Etsi**. Näyttöön tulee **Etsi**-valintaikkuna.
- d) Kirjoita **Etsittävä**-kenttään esimerkiksi **netscape.exe**, jos tietokoneeseesi on asennettu Netscape Navigator™ -selainohjelma, tai **iexplore.exe**, jos selaimesi on Microsoft Internet Explorer™ (varmistu, että etsi nimenomaan tiedostoa iexplore.exe EIKÄ tiedostoa explore.exe).
- e) Kirjoita **Aloita mistä** -kenttään **C:** (missä C: kiintolevyysi tunnuskirjain).
- f) Varmista, että vaihtoehto **Etsi kaikki alihakemistot** on valittuna.
- g) Napsauta **OK**-painiketta.
- h) Jos selainohjelma löytyy, ohjelma näyttää sen sijainnin.

5. Jos et edelleenkään tiedä, missä WWW-selaimesi on, mutta olet varma, että tietokoneessasi on toimiva Internet-yhteys, napsauta **Peruuta**-painiketta, lopeta *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman käyttö ja muodosta Internet-yhteys tavalliseen tapaan. Kun käynnistät *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman seuraavan kerran ja yrität muodostaa yhteyden *Dino Online* -palveluun, näyttöön tulee jäljempänä tässä ohjeessa kuvattu valintaikkuna, jossa kerrotaan, että tarvittava WWW-osoite on kopioitu Windowsin Leikepöydälle.

Jos napsautat **Etsi**-painiketta, näyttöön tulee edellä WWW-selaimen etsintäikkuna. Etsi sen selaimen ohjelmatiedosto, jota haluat käyttää (esimerkiksi netscape.exe tai iexplore.exe, EI kuitenkaan explore.exe). Varmista, ettet valitse jonkin muun ohjelman kuin WWW-selaimen ohjelmatiedostoa.

6. Jos napsautat WWW-selaimen etsintäikkunassa **Peruuta**-painiketta, näyttöön tulee valintaikkuna, jossa on seuraava teksti:

“Tämän tuotteen WWW-osoite on kopioitu Windowsin Leikepöydälle.

Muodosta nyt Internet/WWW-yhteys ja liitä osoite selaimen osoitekenttään.

*Voit määrittää selaimen käynnistymään automaattisesti napsauttamalla **ONLINE-ASETUKSET** -painiketta.*

Voit halutessasi muodostaa Internet-yhteyden tavalliseen tapaan ja liittää *Dino Online* WWW-osoitteen selaimen osoitekenttään. Voit myös napsauttaa *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman **ONLINE-ASETUKSET**-painiketta ja määrittää WWW-selaimen käynnistymään automaattisesti ja muodostamaan *Dino Online*en, kun seuraavan kerran napsautat **DINO ONLINE** -painiketta.

Kun napsautat **Valitse WWW-selaimen ohjelmatiedosto** -valintaikkunassa **Avaa**-painiketta, näyttöön tulee seuraava sanoma:

“Olet valinnut ohjelman [valitsemasi selain] WWW-selaimeksi.

*Jos tämä ohjelma ei toimi oikein, napsauta Dinosaurusten jäljillä -ohjelman **ONLINE-ASETUKSET**-painiketta.”*

7. Jos napsautat **Edellinen**-painiketta, **Valitse WWW-selaimen ohjelmatiedosto** -valintaikkuna palaa näyttöön. Jos napsautat **Valmis**-painiketta, ohjelma muodostaa yhteyden *Dino Online* WWW-sivuille ja tallentaa valitsemasi selaimen nimen seuraavia yhteydenottoja varten.

Jos yhteydenmuodostus ei onnistu, toimi seuraavasti:

- Tarkista, että Internet-yhteys on olemassa ja että käytät selainta tavalliseen tapaan. Jos selaimen käyttö ei onnistu, ongelma on Internet-yhteydessä. Tällöin on syytä tarkistaa esimerkiksi se, että modeemi toimii oikein.
- Muodosta Internet-yhteys ja käynnistä selain ennen *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelman käynnistämistä ja **Dino Online** -painikkeen napsauttamista.

Jos valitsit väärän ohjelmätiedoston selainohjelmaksi tai haluat käyttää jotakin muuta selainta, voi valita jonkin toisen selainohjelman ohjelmätiedoston *Dinosaurusten jäljillä* -ohjelmasta. Tee tämä napsauttamalla **Online-asetukset**-painiketta, joka sijaitsee ohjelman ohjausvalikon **Valinnat**-osassa.

Copyright © 1997, Dorling Kindersley
29/07/97

Käännöksen Copyright © 1997, Helsinki Media Company
9/09/97

Microsoft® ja Windows® ovat Microsoft rekisteröityjä tavaramerkkejä Yhdysvalloissa ja monissa muissa valtioissa.